

Antiquae Lectionis Tomus ...

In Qvo Plvra Qvam XX. Antiqua monumenta, nunquam edita

Canisius, Heinrich

Ingolstadii, 1602

XXVIII. Qvomodo Ad Rvthenos ire voluit prædicandi gratia.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-64160](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-64160)

Erat autem secunda feria. Dicebat ergo rusticus, Heri propter dominicam non licuit operari, iterum hodie vacare debemus. quæ est hæc doctrina, quæ homines à rebus necessarijs bonis iubet cessare? quando ergo collectas videbimus fruges nostras? Puto vos inuidere vtilitatibus nostris. Cumq; iam ad blasphemandum os aperire vellet, falcem crebris tractib; messor vehemēs in calamos vibraret, mirum dictu, subito extinctus in sulcos cecidit, falcemq; in dextra, segetem autem in sinistra, vt absecta erat, tam fortiter mortuus tenebat, vt à nullo auferri posset. mulier autem infelix, socia operis, morte quidem multata non est; puto quia sub viri posita fuit obedientia, sed tamen sine pœna & confusione non euasit. Nam corpus exanime viri ad Ecclesiam secuta, falcem, segetem, de manibus suis & ipsa excutere non potuit, quousq; coram populo & clero argumētum hoc illicitę operationis probaretur. Sepulto igitur viro, abeunte cum timore populo, mulier quoq; soluta est. Ex hoc autem factu populus maiorem Dei genitrici reuerentiam maioremq; alijs festis celebritatem doctus est exhibere.

QVOMODO AD RVTHENOS
ire voluit predicandi gratia.

XXVIII.

INTEREA RVTHENI comperta fide conuersione STETINENSIVM, quia in Christianitate penitus roborati sunt, à societate illorum se auerterunt, commercia omnia mutuaq; negotia institorum ex indignatione abruptentes quasi alterius iam fidei populo communicare in talibus non deberent. Isti autem sæpenumero à multis prædicatoribus ad fidem vocati, de integro nulli submittere se voluerunt, sed aljs credentibus, alij non credebant, atq; ex maiori parte paganis

nicis ritibus degentes, semina fidei veluti spinæ suffocantes, illic conualescere non sinebant. RUTHENIA vero DANOS adiunctos habet. Porro Archiepiscopo DANORVM etiam Ruthenia subiecta esse debuit. Sed populo fidē Catholicam propulsante, superfluum est sacerdotes de parochiæ terminis litigare. RUTHENI ergo paulatim crescēte odio, STETINENSIBVS publice aduersari cœperunt. Et primo quod naues illorum à litoribus suis arcere, post naues illorum submergere, post ex comūni decreto hostes eos statuunt; OTTONI Episcopo mandantes (audierant enim quod ille ad prædicandum venire vellet) ne vnquam fines eorum contingeret. Dicebant enim nihil cum apud se inventurum nisi acerbas pœnas & mortem certissimam. Ille autē accepta tali legatione, tacite apud se exultat, animū parat ad martyrium, cogitat disponere omnia, tractat anxie apud se, an melius sit solum se ad tale conuiuium ire, an cū multis. STETINENSES autē quidam boni viri & prudentes in comitatu Episcopi erant IVLINÆ gnari locorū, prouinciarum, & morum cuiusq; gentis. Hos ergo paulatim Episcopus interrogat, rationibus prætemptabat, scire volens, si quomodo Christus per eos se illuc perducere dignaretur. At illi de origine RUTHENIÆ gentis, de feritate animorum, de instabilitate fidei, & bestiali eorū conuersatione multa ei narrātes, hocq; Archiepiscopo DANORVM subiecti esse debuerint, non tacebant. Sperans ergo Episcopus gratum fore illi, si conuerti possent, simulq; attendens congruum esse quod per eius licētiā ac permissiōnem ad prædicandum in eius parochiam veniret, Inuanū venerabilem presbyterum de latere suo & alios nuncios nauigio cum literis, muneribus, illo pro licentiā direxit. Archiepiscopus vero in maximo gaudio & honore legatos accepit, habitisq; apud se multa humanitate plurima

de statu, de doctrina, & de operibus beati OTTONIS præconabatur. Erat autem vir bonus & simplex, bonarum rerum cupidus auditor, non mediocris scientiæ ac religionis, in exterioribus tamen SCLAVICÆ rusticitatis. Nam & homines terræ illius tales sunt, ut maxima vbertate atq; diuitijs, generali quadam duritia, omnes inculti videantur & agrestes. Urbes sibi & castra sine muro & turribus, ligno tamē ac forstatis muniuntur. Ecclesiæ ac domus nobilium humiles ex*temate. Studia hominū aut venatio aut piscatio est vel pecorum pastura. In his etenim omnes diuiciæ illorum consistunt. Siquidem agrorum cultus rarus ibi est. Porro in victu vel in habitu vestium parum lauti habent aut pulchritudinis nostri. Vnde ergo mediocres in cōparatione illorum gloriosi erant. PONAIVS vero presbyter archiepiscopo ipso maior esse videbatur. Cumq; esset bonioris ad omnia compositæ respondens, illum valde oblectabat, nihilq; satis ei esse potuit, quidquid de OTTONE audiebat. Fama enim ante annos plures hunc notum habuit, & nunc quidem gloriari atq; lætari abundantius cœpit, q̄ eius dignos & præclaros nuncios præsentis haberet, cuius tanta & præclara facta vulgari fama passim prædicari præaudisset. De legatione autem eius ad præsens nihil se respondere posse dicebat, nisi ante principes DANORVM atq; magnates per aliquas inducias consulisset. Inuanus autē & legati hoc longum sibi iudicantes, dimitti se rogant, ne super eorum mora contristaretur Episcopus. Annuit ille cum benignitate ac litteras, donaria, nauemq; grādiusculam butyro plenam, signum dilectionis & amicitiae mittēs Episcopo dicebat; ex consilio principum per suos legatos de verbo prædicationis se responsurum. Quod utrum industria an simpliciter dixerit, nobis compertum non est. Nam cum per aliquot dies ei nuncios expectaret Episcopus,

hunc ante Ponaivum vocat.

pus, de partibus ALAMANNIÆ de domo BABERGENSI
plures nuncijs venerunt, magnis & necessarijs causis Epi-
scopum reuocantes.

QUANTO GAUDIO POST
reconciliatos Deo Pommeranos ad
Episcopatum rediens acce-
ptus sit.

RVTHENI autem crebris insultibus POMME-
RANOS laceſſunt & STETINENSIVM fines ar-
matis nauibus perturbant. Cumq; ſemel & bis
repercuſſi à bello ceſſare noluiſſent, STETI-
NENSES ex conſilio communi, arma tractare cœperunt,
atq; iterum venientibus coadunatis viribus occurrere. Sed
quid plura? Tanta ſtrage RVTHENI fuſi ſunt & tanti ex eis
in captiuitatem redacti, vt qui euadere potuerunt, nul-
lum vltra victoribus bellum intulerunt. STETINENSES igi-
tur hac victoria potiti, domino Ieſu Chriſto & ſeruo
eius OTTONI honorem adſcribebant. RVTHENI eos vltra
iam non timentes, ſed ex captiuitatibus ad humiles ſatiſq;
indignas compoſitiones eos aſtringentes. Beatiffimus
proinde OTTO omnibus propter quæ venerat bene com-
pletis, viſitans omnes quos potuit de eorum vale in maxi-
ma lætitia illis faciebat per ducẽ POLONIÆ ac per alios a-
micos ſuos tunc ad ſedem ſuam relegans. Itaq; aliquot die-
bus gratioſa ſui præſentia & cæcis aſpectibus Ducem, PO-
LONIENSES dilectos dilectores ſuos in plenitudine ſancti-
tatis manſuetudinis & gratiæ lætificans ita ſe promouit, vt
in Vigilia ſancti THOMÆ Babenbergorum in Eccle-
ſia Cathedrali in multo deſiderio & exſpectatione ſuo-
rum quaſi de victoria cum exultatione rediens ſuſcipere-
tur,

XXIX.